

VISITASFOREDRAG, LANDÅS MENIGHET, 12.02.2012

Kjære medvandrere i Landås menighet!

Det vært tre intense dager her i Landås, på visitas der jeg selv bor, blant så mange mennesker som jeg kjenner og setter pris på. For det må sies med en gang: Det er utrolig mye bra folk i denne menigheten! Og her skjer det veldig mye som vi kan være takknemlige for. Jeg er stolt og glad over å få være en del av dette fellesskapet!

Og samtidig har jeg altså disse dagene ikke vært hos dere som et vanlig menighetslem som jeg ellers er, men som biskop, som tilsynsmann – som kommer utenfra for å se til dere. Det å bli sett til er forhåpentligvis en god og inspirerende opplevelse, det er i hvert fall meningen. Men biskopens tilsyn skal samtidig være et kritisk innspill: Hvordan står det egentlig til her på Landås?

Selv om visitasen bare har pågått siden torsdag har jeg rukket å oppleve mye: Jeg har fått være med på Gudsrike-leiken med staben, og på ørkenvandring med menighetsbarnehagen, begge deler under kyndig ledelse av Rose-Marie, og jeg har fått falle til ro under en kveldsmesse og fått høre sokneprest Thor forkynne oppbyggelig om Guds ords virkekraft. Jeg har fått delta i en «kunstpause» ved menighetskonsulent Ragnhild og fått forklart kirkekunsten, og jeg har fått skli på holka ned til menighetens eldresenter og holdt andakt der.

Et svært interessant innslag i visitasen har vært et dialogmøte med lærere og studenter ved Høyskolen der vi fikk samtale om RLE-faget og om skolegudstjenestene – et særdeles sentralt tema for kirken!

Dessuten har jeg fått møte noen ungdommer og voksne som jobber med ungdom i området her – fra Politiet, Barnevernet, Kulturkontoret, idrettslaget Baune, Helsesøster, Utekontakten og Natteravnene – og fått høre om hvordan unge har det i denne bydelen. Det er en nyttig kunnskap på vei inn i bispedømmets ungdomsår i 2013.

Men mest sentralt sett i forhold til visitasens hovedhensikt har det vært å få møte staben og menighetsrådet og representanter for de frivillige medarbeiderne til strategisk samtale i ulike fora, der vi har drøftet hvor Landås menighet er i dag, og hvor dere ønsker å være i fremtiden.

Da min forgjenger, Ole D. Hagesæther, visiterte Landås for 15 år siden, sa han bl.a. følgende: «En bønn har formet seg når jeg ber for min egen menighet: Gud velsigne Landås menighet, som HAR så mye og som TRENGER så mye!»

Jeg kan gjøre disse ordene til mine. Landås menighet HAR mye og TRENGER mye. Jeg skal tydeliggjøre dette ved å holde situasjonen i menigheten, slik jeg ser den, opp mot bispedømmets visjon som lyder slik: **«Sammen vil vi ære Den treenige Gud, ved å forkynne Kristus, bygge menigheter og fremme rettferdighet»**

La oss begynne med begynnelsen: **«Sammen vil vi ære Den treenige Gud»**

Det har vi gjort i gudstjeneste i dag. Vi har æret Gud med våre ord og våre salmer, men også ved å være til stede. Vi trenger det for vår egen del og for menighetens og fellesskapets del. I tillegg er det slik at vi går til gudstjeneste også for Guds skyld, ja kanskje først og fremst for Guds skyld. Vi ærer Gud ved å være til stede når menigheten samles i Hans navn og synger sine lovsanger, ber sine bønner

og hører Guds ord. Gudstjenesten må bli en del av det normale kristenliv også hos oss, slik det i noe større grad har vært lenger sør på katolsk mark. Gudstjenesten må bli mer av en vane og mindre av et valg som vi treffer dersom vi ikke har noe bedre fore.

På landsbasis har kirkesøkningen en svakt fallende tendens, og det synes også å være tilfellet i Landås hvis vi ser de lange linjer. Gjennomsnittlig kirkebesøk per gudstjeneste var på 103 i 2010. Går vi tilbake til år 2000 var gjennomsnittlig fremmøte 123. Her må det en holdningsendring og en snuoperasjon til. Hvis denne utviklingen fortsetter noen tiår til, vil det bli svært god plass her i Landås søndag formiddag.

Jeg håper at dere vil oppleve at arbeidet med en ny gudstjenesteordning, og innføringen av denne, vil bety enn ny giv der flere involveres både før og under gudstjenestene. Dere har allerede etablert et gudstjenesteutvalg for å arbeide fram en ordinær gudstjenesteordning og et underutvalg for å se på gudstjenester som i særlig grad retter seg mot barn; så dere er godt i gang.

La meg også i denne sammenheng få nevne at klokkene ringer i Landås kirke på onsdagskveldene store deler av året, og her samles en trofast flokk til kveldsmesse. Det er verdifullt. Ellers er søndagsgudstjenestene preget av stort mangfold gjennom året, her er mange gudstjenester med ulikt preg – og flere av dem retter seg inn mot barn på ulike alderstrinn. Ofte kan vi glede oss over innslag av ett eller flere av menighetens mange kor for ulike aldersgrupper.

For øvrig er det min mening at stolene i kirken bør skiftes ut, plast er ikke noe egnet materiale i en kirke; og likedan bør korset i vinduspartiet over alteret fjernes, det passer ikke inn ent stilmessig. I stedet bør dere få et sølvkrsufiks på alteret og et korresponderende ordentlig prosesjonskrsufiks.

«Sammen vil vi ære Den treenige Gud, ved å forkynne Kristus ...

Å forkynne Kristus, det er kirkens oppdrag i verden. Det skjer selvsagt i gudstjenesten, som vi nettopp har vært innom, men her i Landås skjer det sannelig også på et stort antall andre arenaer gjennom uken. Og her er vi inne på noe av rikdommen i menigheten: Et stort antall frivillige driver trosopplæring for mindre og større barn: Det er søndagsskole under gudstjenesten og Åpen barnehage i uken. Mandagene er det babysang – og etter en felles middag senere samme dag er det knøttekor, Jubalong og Tweenskor. I tillegg har vi juniorkonfirmanter og juniorklubb, og vi har Ulriken speidergruppe som visstnok er byens største og som har en klar kristen profil og dermed utgjør en sentral del i menighetens barnarbeid. Videre må vi nevne at det deles ut bøker til 4, 6, 7 og 11 åringer. I sum er alt dette svært imponerende.

Samarbeidet med skolen har alltid vært viktig for kirken, og selv om tidene skifter hva angår utviklingen fra kristendomsfag over KRL til RLE, så er jeg glad for at skolegudstjenesten består her i Landås. Det er gudstjeneste i desember for Landås barneskole, og jeg håper disse kan fortsette selv om skolens elver nå må busses rundt i omegnen. Likedan håper jeg dere klarer å realisere ønsket om få til også skolegudstjenester før påske. Disse gudstjenestene er svært viktige møteplasser med bredden i barnekullene. Det samme kan i høy grad sies om det gode samarbeidet med menighetsbarnehagen der barna deltar på både jule-, påske- og pinsevandring, og snart også på ørkenvandring. ☺

Når det gjelder ungdom, så er det god driv i konfirmantarbeidet med tilbud om både Tensing og SportY i tillegg til ordinær undervisning. Men etter konfirmasjonen er det mer kritisk hva tilbud angår.

Dette har for øvrig Landås felles med de fleste menigheter i vår kirke. Det er ikke noe selvstendig ungdomsarbeid etter konfirmasjonsalder i Landås, men noen – ikke veldig mange - fortsetter å være med i ungdomsarbeidet i Slettebakken etter konfirmasjonen. Er dette godt nok?

På vei mot Ungdomsåret i 2013 vil jeg utfordre Landås menighet til å tenke gjennom, og prøve ut noen tiltak for ungdom. Dere som nå er småbarnsforeldre vil jo snart bli enda mer nært og personlig opptatt av ungdommens kår.

Domprostiet har hittil ikke blitt tildelt ordinære trosopplæringsmidler over statsbudsjettet; men vi håper at dette prostiet snart står for tur. Men når midlene kommer, må det i forveien foreligge en plan før de kan deles ut. Den har dere ikke ennå klar, men dere er underveis. Her er det bare å gi gass.

La meg i avsnittet om trosopplæring til sist få trekke fram «Koinonia» som er et tilbud om kristen grovbrød-undervisning for voksne. Dette er et viktig tiltak som jeg håper flere vil slutte opp om. Den kristne kunnskapen blant voksne blir stadig svakere, og uten en viss basiskunnskap som ballast i bunnen av båten blir troen lett et bytte for skiftende vær- og vindforhold

«Sammen vil vi ære Den treenige Gud, ved å forkynne Kristus, bygge menigheter»

Det bygges menighet i stor stil i Landås, gjennom gudstjenestene og menighetsarbeidet: alle de mange aktivitetene som jeg har nevnt – og det skjer også mer som jeg ikke rekker å nevne spesielt. Men det å bygge menigheter handler ikke bare om aktiviteter som skjer ved siden av hverandre, det handler også om samarbeid, informasjon og tydelig kommunikasjon mellom de ulike aktørene: Menighetsrådet, staben og de frivillige. Svikter det her, opplever vi stor energilekkasje, og det sliter på folk.

Som allerede nevnt, så har Landås menighet mye, men den mangler også mye. Og dette synes for meg å være det området der mangelen er størst og mest gjennomgående, og forbedringspotensialet størst. Det handler om å treffe tydelige vedtak der det også blir skriftliggjort hvem som er ansvarlig for å følge dem opp. Så må dere også tørre å være såpass åpne mot hverandre at dere sier i fra og holder hverandre fast i oppdraget dersom noen ikke gjør det de har ansvaret for. Ledelse handler om tilstedeværelse, om tydelighet og om kommunikasjon. En nøkkelrolle her har soknepresten som er ansvarlig for samordningen av prestetjenesten og som dessuten sitter både i stabsmøtet og i menighetsrådet.

Menighetsbygging krever samhandling og samhandling krever ledelse. En lederoppgave som er felles for både menighetsråd og stab er å utmeisle en plan, den behøver imidlertid ikke være veldig omfattende men den må gi dere oversikt over hva som skjer i menigheten, hvordan folk følges opp og hvilke tiltak dere ønsker å prioritere, eventuelt ikke prioritere i tiden fremover.

Menighetsbygging handler mye om kommunikasjon – ikke bare innad blant de aktive, men også utad i forhold til alle dem som bor på Landås. Her vil jeg trekke fram Menighetsbladet som er av svært høy kvalitet både hva angår utforming og innhold. Dette er faktisk den eneste lokalblekka her på Landås, og jeg tror den blir lest av mange. Her har menigheten en flott kanal ut mot folk flest, der folk blir gjort oppmerksomme på hva som skjer, man får møte mange lokale profiler og viktigs av alt: Ryktet om Jesus holdes levende!

Den som vil bygge menighet trenger folk, men man trenger også en god økonomi slik at menigheten får muskler og muligheten til å nå flere. Menigheten har riktignok en givertjeneste, men den har bare 15 deltakere og samler inn beskjedne 60.000 kr årlig. Dere trenger selvsagt mye mer. Og menigheten her er en rik menighet, men pengene befinner seg dessverre ikke i menighetskassen i særlig grad men i medlemmenes lommer. Jeg oppfordrer menighetsrådet til å gå ut med offensiv lansering av givertjenesten og blinke ut ett eller flere konkrete formål som man kan gi penger til: f.eks. barne- og ungdomsarbeidet eller diakoni. Og så må dette løftes fram i forkynnelse og annen formidling, slik at folk blir med på en fast givertjeneste. Slik kan dere unngå at for mange ofringer i gudstjenesten går til egen menighet, men heller til andre som trenger det enda mer til bistand, diakoni og misjon.

«Sammen vil vi ære Den treenige Gud, ved å forkynne Kristus, bygge menigheter og fremme rettferdighet»

Her er vi ved et felt hvor Landås på mange måter har stått i spissen blant norske menigheter. Dere var tidlig ute med å bli Grønn menighet, og noen av aktivistene har tatt det hele et steg videre og etabler «Bærekraftig Liv på Landås», et flott pionertiltak som retter seg mot hele lokalsamfunnet. Dette er et selvstendig tiltak som ikke er, og ikke kan være en del av selve menighetsarbeidet. Det blir derfor opp til menigheten å spille opp til samarbeidstiltak med Bærekraftig liv. Og det synes jeg menigheten skal gjøre! Utfordringene rundt klima og global rettferdighet er uten tvil de største vi står overfor som fellesskap og som samfunn. Dette angår oss som kristne og som menighet, og dette må løftes fram.

Men vi har også utfordringer i nærmiljøet. Den lokale diakoni rommer mange verdifulle tiltak og også her gjør ulønnede medarbeidere en viktig innsats. Men menigheten lider under savnet av en diakon, hun måtte slutte for ett år siden pga mangel på midler til å lønne henne. Det bør vel ikke være nødvendig i en menighet som har så mange ressurser? Jeg minner igjen om den svake givertjenesten dere har, og peker på den diakonale utfordringen.

Avslutning

Så gjenstår det bare, før jeg rusler opp bakken, å takke for meg, for en vennlig mottakelse på alle hold, for gode og åpne samtaler, og særlig for den flotte festen fredag kveld. Dere, nei VI, kan det å feste. Den som sier at kristelige fester er kjedelige, kan vel ikke ha vært her?

Takk også til domprosten, Jan Otto Myrseth, som har vært sammen med meg disse dagene og som har vært med å forberede visitasen, og som leder prestetjenesten her i prostiet på en god måte.

Til slutt vil jeg gi menigheten fem utfordringer, og så skal dere avlegge skriftlig rapport om hvordan det går med disse overfor domprosten, når han kommer på prostevisitas om ett år, og han videreformidler dette igjen til meg. Her er utfordringene:

- **Gå til gudstjeneste – for deres egen skyld, for skyld og for Guds skyld!**
- **Arbeid fram en plan for menighetsarbeidet**
- **Ta grep for å holde kontakten med ungdommen også etter konfirmasjonen!**
- **Styrk givertjenesten og bestem hvilke konkrete formål pengene skal gå til!**
- **Ta nye skritt som menighet i arbeidet for å fremme rettferdighet!**

Så sier jeg som min forgjenger Hagesæther sa for 12 år siden: «Gud velsigne Landås menighet som har så mye og som trenger så mye»

Og jeg legger til: Takk for det varme og åpne fellesskapet som Astrid og jeg får være en del av! Det er en stor gave som vi er svært takknemlige for.

Bjørgvin bispestol
12.12.02

Halvor Nordhaug